

³⁶Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas!

³⁷Ne ítéljétek, és nem íteltettek. Ne kárhoztassatok, és nem lesz kárhoztatásotok. Bocsássatok meg, és nektek is megbocsáttatik.³⁸Adjatok, és adatik nektek: jó, megnyomott, megrázott, megtézetett mértékkel adnak öletekbe. Mert amilyen mértékkel ti mértek, olyan mértékkel mérnek viszonzásul nektek.

³⁹Példázatot is mondott nekik: Vajon vezethet-e vak világtalant? Nem esnek-e mindketten verembe? ⁴⁰A tanítvány nem feljebb való mesterénél; de aki teljesen felkészült, az mind olyan lesz, mint a mestere. ⁴¹Miért nézed a szálkát a testvéred szemében, a saját szemedben pedig még a gerendát sem veszed észre? ⁴²Hogyan mondhatod testvérednek: Testvérem, hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – mikor a saját szemedben nem látod a gerendát? Képmutató, előbb vedd ki a gerendát a saját szemedből, és akkor jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd a szálkát testvéred szeméből.

Kedves Testvéreim!

Tegnap délután felügyelő úrral elmentünk egy amerikai foci mérkőzésre, a magyar bajnokság döntőjére. Mivel megígértem neki, hogy majd a prédikációban megemlítem, ezért kezdjük is rögtön ezzel. De természetesen azért van kapcsolat igénkkel. Szeretjük ezt a sportot. Gyermekünk egy része is velünk tartott. Dani láthatóan megilletődötten nézte a meccset, mert nem nagyon értette, hogy mi folyik a pályán. Ami nekünk – felnőtteknek, akik már sok ilyen mérkőzést láttunk, és a szabályok nagy részét azért ismerjük, egy izgalmas találkozó volt, az a gyerekek számára alkalmanként unalmas, érdektelen. És valóban egy kívülálló számára, aki nem ismeri a szabályokat, csak annyi, hogy emberek bukósisakban rohangálnak egy tojás alakú labdát dobálva, és fogalma sem lesz arról, hogy mi ér pontot, vagy éppen győzelmet. Ráadásul ez a sport híres arról, hogy rengeteg szabály van, amelyeket be kell tartani. Ez azért lényeges, mert nagyon nagy a sérülésveszély, ezért oda kell figyelni egymásra, és vannak dolgok, amelyeket nem szabad. Egy idő után azon vettem észre magam, hogy Dani az ölemben ül, és én magyarázom neki, hogy éppen mi történik a pályán. Fiam kedvence a sárga zászló lett, ez jelzi a szabálytalanságot, ha a bíró eldobja a zászlót, akkor szabálytalanság történt. Az amúgy sportszerű mérkőzésen volt sárga zászló bőven. Mert a játék hevében, hiába tudja valaki, hogy azt nem szabad, mégis megteszi, még akkor is, ha tudja, hogy ezzel a csapata hátrányba kerül. Egyszerűen nem gondol rá, nem gondol arra, hogy mi lesz a következménye, vagy abban a pillanatban még jó ötletnek tűnik kinyújtani a kezét és a másik sisakjába belekapaszkodni, ami az egyik legdurvább szabálytalanság amerikai fociban.

De nem csak meccs volt tegnap, hanem szombaton ért véget nyári napközis táborunk. Hétfőn, az első napon azzal kezdtük, hogy elmondtam a gyerekeknek a szabályokat. Igyekeztem pozitív oldalról megközelíteni a dolgokat, tehát azt elmondani, hogy mi az, ami lehetséges, és ebbe beleépíteni azt, hogy hol vannak a korlátok. Pl.: nagyon örülünk annak, ha valaki evés előtt kezet mos, hiszen így megelőzhetjük a betegségeket, de vigyázzunk, hogy a csap nyitva ne maradjon. Vagy éppen lehetőség lesz a táborban játszani, de, hogy jusson rá elég idő, oda kell figyelni arra, amit mondunk. Egy táborozás alkalmával fontosak a szabályok, hiszen ezeket figyelembe véve fogjuk tudni magunkat jól érezni. Persze nem voltak illúzióim, hogy a szabályok, a korlátok a gyerekek szemében arra vannak, hogy felrúgják őket, hiszen, ahogy a fici esetében is, a játék hevében sem feltétlen jut eszébe senkinek, hogy a kis bokrokat védő kerítésbe ne kapaszkodjon bele, hiába tudja azt, hogy miért van ott az a kerítés. Vagy hiába hallja a sípom hangját, és tudja, hogy oda kell jönni, figyelmen kívül hagyja, mert még játék van. Itt a pozitív megközelítés sem igazán éri el a célját. Hiába éhes, ha egyszer benne van valamiben, azt nagyon nehéz abbahagyni.

Mai alapigénket nevezhetnénk úgy is, hogy Jézus etikája. Vagy a társadalmi együttélés jézusi szabályainak gyűjteménye. Nem állunk messze a valóságtól, hiszen Jézus Lukács evangéliumának ebben a részében valóban olyan erkölcsi mondanivalókat, szabályokat fogalmaz meg, amelyeket betartva ez az élet sokkal egyszerűbb, békésebb, élhetőbb lehetne.

³⁷Ne ítéljétek, és nem íteltettek. Ne kárhoztassatok, és nem lesz kárhoztatásotok. Bocsássatok meg, és nektek is megbocsáttatik.³⁸Adjatok, és adatik nektek:

Ezeket a dolgokat nincs is mit magyarázni. Nagy igazság van Jézus szavai mögött. A bökkenőt a „játék heve” adja, vagy mondhatjuk úgy is, hogy a gyakorlati élet. Mert a gyakorlati életben nem megy ez nekünk, mert akkor nem ennyire steril a környezet. Elolvassuk ezeket a mondatokat, tudjuk, hogy így kellene, de amikor belekerülünk egy szituációba, akkor rögtön ítélkezünk, kárhoztatunk, nem tudunk megbocsátani, nem adunk.

Mert mit is kellene? Első ránézésre azt, hogy az én helyére a te, a másik ember kerüljön.

Az értettségi vizsgán, bent a bizottság előtt nagy meglepetésként ért, amikor az irodalom tétel mellé húznom kellett egy nyelvtan tételt is. Valamiért nekem ez kimaradt, nem is tudtam, hogy léteznek tételek

nyelvtanból. Ugyan a teológiai felvételi egyik tárgya éppen a nyelvten volt, ez mentett meg, de azóta is van egy kis lelkiismertfurdalásom, hogy úgy érettségiztem le, hogy egy nyelvten tételt sem tudok. De talán ez a „tudatlanságom” jól jön most, amikor a jézusi etikával foglalkozunk.

Elgondolkoztam a személyes névmásokkal kapcsolatban. Azt mondjuk, hogy én, te, ő ... de miért így tesszük? Miért az énnel kezdődik a személyes névmások sora?

Már egy fokkal jobb lenne, ha az én helyére a te kerülhetne az életünkben. Ha sikerülne az, amiről Jézus sokszor beszél, hogy önmagamat háttérbe tudjam helyezni a másik embert, a testvéremet pedig magam elé. A táborban amint elhangzott a sípszó, jöttek a gyerekek kezét mosni. A kézmosásnál óriási lökdösődés, tolakodás, tumultus. Volt, hogy senki sem tudta elkezdni a kézmosást, mert nem tudtak megegyezni abban, hogy ki legyen az első. Megcsóválhatjuk a fejünket, hogy ezek a gyerekek, de nem ugyanezt tesszük-e mi is? Nem magunkat helyezük-e mi is az első helyre a legtöbb esetben?

Jézussal ma egy különleges ragozási módot tanulhatunk meg. Ahol az én helyére még csak nem is a te kerül, nem a másik ember, mert jól tudja Jézus is, hogy erre maximum csak ideig óráig vagyunk képesek, még azokkal szemben is, akiket szeretünk. Jézus személyes névmásainak sorrendje: ő, te, én. Ahol az Ő, az Isten. Hogyan is kezdődött mai alapigénk?

³⁶*Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas!*

Mielőtt a többi erkölcsi tanácsot elmondaná, Jézus a legfontosabbra hívja fel a figyelmet. Arra, hogy az irgalmasság nem megy magunktól. Hogy nem tudok magamtól a másik felé fordulni. Mert rossz sorrendben használjuk a személyes névmásokat. Jézus azt mondja: ³⁷*Ne ítéljétek, és nem ítéltettek.*

Nézzük meg most az ember szerinti igeragozást az ítéi ígéné: én ítélek, te ítél, ő íté. Ha én ítélek akkor magamat ítélem el. Mert bár folyamatosan törekszem a jóra, mégis mindig elbukok. Reményik Sándor már sokat idézett versében ezt írja: a bűn, a betegség, a mindennapi szörnyű szürkeség tömlőcéből, nincsen, nincsen menekvés. Ha én próbálom meg magam kihúzni a gödörből, akkor azon veszem észre magam, hogy egyre mélyebbre zuhanok. Az én nem képes eljutni Istenhez. Pál apostol erről a Római levélben részletesen beszél. Nyári olvasmányként szeretettel ajánlom mindenkinek ezt a levelet.

Tehát az én nem kerülhet előre. De első helyen állhat-e a Te, a másik ember. Te ítél - hangzik a ragozás, és erre jön válaszként Jézus alapigénkben feltett kérdése: *Vak vezethet-e világtalant?* Isten ragozásában én bűnös vagyok, te bűnös vagy. Hiába hagyatkozunk tehát egymásra. Semmi hasznunk abból, ha a másik ember felmentő ítéletében bízunk.

De akkor mi a megoldás: Tegyük az Őt az első helyre. Ő íté. Az ő ítélete igazságos. De ez az igazság szeretetből fakadó igazság. Nem érdemlünk kegyelmet, ő mégis megadja, Jézus Krisztus keresztyéért. Azért, ha valaki felnéz a keresztre és tekintete, szíve és élete megnyugszik Jézus golgotai keresztyén, akkor Ő nem íté el, hanem irgalmaz.

A táborban Jézus tanítványairól beszélgettünk a gyerekekkel. Amikor Jézus kiválasztja, megszólítja ezeket az embereket, akkor a hétköznapi a gyakorlati életből szólítja őket ki, mégpedig úgy, hogy mégis benne maradnak, csak gyökereiben változik meg az életük. A legfontosabb változás, hogy elkezdenek Rá figyelni. Nem a saját maguk alkotta Istenképre, nem azt nézik, hogy vajon Isten mit követel tőlük, hanem arra, amilyenek Isten megmutatta magát. Az irgalmas és szerető Istenre figyelnek, aki egyszülött fiát adta, hogy aki hisz benne, el ne vesszen. És miután elkezdtek követni Jézust, elkezdtek tanulni tőle. Elkezdtek tanulni a személyes névmások egy másfajta sorrendjét. Amikor az Ő, az Isten kerül az első helyre. „keressétek először az Isten országát és igazságát” – mondja Jézus. Mai alapigénkben pedig az Atya Isten irgalmáról mondja, legyetek irgalmasok, de úgy, amint Atyátok irgalmas. Ez nem megy magunktól. Olyan irgalmasok sosem tudunk lenni, mint amilyen az Isten volt velünk, mégis ez a kulcs, hogy órá figyelünk, minél több időt töltünk vele. A tanítványok otthagytak mindent, mindent, az addigi életüket, a munkájukat, az egzisztenciájukat azért, hogy Jézust kövessék. Péter meg is jegyzi: íme, mi elhagytunk mindent és követtünk téged... Mindent otthagya követni Jézust... hol vagyunk mi ettől?

Pedig csak ez ad megoldást. Mert mi észre sem vesszük magunktól a „játék hevében”, hogy már megint nem szabályszerűen játszunk. De a mi ítélő bírónk belefúj a sípjába, hogy ki tudjuk javítani a hibánkat, mielőtt még vége lesz a meccsnek. Figyeljünk oda rá! Vegyük észre őt, hogy meglássuk a gerendát a saját szemünkben, aztán kérjük, hogy vegye azt el tőlünk, és ha ez megvan, akkor induljunk el hogy rá irányítsuk a másik ember, a családtagunk, a barátunk, a munkatársunk, szomszédunk és ismerősünk tekintetét is.